

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.20.878/2015/5.

A tanács tagjai: . Molnár Ambrus a tanács elnöke, Dr. Ambrus Zoltán előadó bíró Dr. Madarász Anna bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Prazsák Zoltán ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: jogtanácsos

A per tárgya: biztosítási összeg megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 43.Pf.639.251/2014/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 18.P.51.365/2012/46.

Rendelkező rész

- A jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.
- Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 450.000 (négy százötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget és 90.000 (kilencvenezer) forint fellebbezési eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2009. szeptember 22-én megvásárolta a személygépkocsit, majd arra 2009. szeptember 28-án alperesnél casco biztosítást kötött.
- [2] Az alperes által alkalmazott általános vagyonbiztosítási feltételek IX.1. pontja rögzítette, hogy a szerződő (biztosított) köteles a biztosítási esemény bekövetkezését haladéktalanul, de legkésőbb a felfedezéstől számított 2 munkanapon belül a biztosítási szerződést kezelő biztosító egységnek írásban bejelenteni, a szükséges

felvilágosításokat megadni, és lehetővé tenni a bejelentés és a felvilágosítás tartalmának ellenőrzését.

- [3] Ezen rész 2. pontja alapján amennyiben a szerződő (biztosított) az 1. pontban előírt kötelezettségeit nem teljesíti és emiatt lényeges körülmények, így például a biztosítási esemény bekövetkezése, annak ideje és oka, a keletkezett kár mértéke, és a biztosító szolgáltatását befolyásoló körülmények kideríthetetlenülé válnak, a biztosító kötelezettsége nem áll be.
- [4] Az alperes által alkalmazott casco biztosítás különös feltételei 9. fejezet I. 9. pontja szerint a lopáskockázatra is kiterjedő szerződés esetén a szerződő/biztosított köteles a biztosítási ajánlatban megjelölt kulcsokat lopáskár esetén a káresemény bejelentésekor a biztosítónak hiánytalanul átadni. Amennyiben a jelen pontban foglaltak a szerződő/biztosított által a lopáskár időpontját követő kulcs elvesztés következtében nem teljesülnek, úgy a feltételek ebből eredő ellenőrzésének megghiúsulása a biztosító hátrányára nem értékelhető.
- [5] A I.10. pont kimondta, hogy a szerződő/biztosított minden tőle elvárhatót köteles megtenni annak érdekében, hogy a kulcsok ne kerüljenek ki az őrizetéből, illetve a gépjárművet csak olyan személyek részére adja használatba, akikkel kapcsolatban felelősséget vállal a kulcsok eredeti állapotáért.
- [6] Ezen feltételek 9. fejezet II.4. pontja kitért arra, hogy amennyiben a szerződő/tulajdonos a Ptk. 540. §-a szerinti közlési és változásbejelentési, valamint 544. §-a szerinti felvilágosításadási kötelezettségeit megszegi, biztosítási esemény bekövetkezése esetén a biztosító kötelezettsége nem áll be, kivéve, ha a szerződő/biztosított bizonyítja, hogy az elhallgatott vagy be nem jelentett körülményt a biztosító a szerződéskötéskor ismerte, vagy az nem hatott közre a biztosítási esemény bekövetkezésében.
- [7] A gépjárművet ténylegesen nem a felperes, hanem gyermeke használta.
- [8] 2011. január 10-én ismeretlen személyek eltulajdonították a gépjárművet és azzal együtt annak forgalmi engedélyét vezetői engedélyét, személyi igazolványát és lakcímkártyáját is. Feljelentéssel élt, Rendőrkapitányságának Bűnügyi Osztálya 2011. július 19. napján kelt 010020-119/2011 bü. számú határozatával a nyomozás felfüggesztéséről rendelkezett, mivel a nyomozás során az elkövető kiléte nem volt megállapítható.
- [9] A lopást követően egy ismerőse, közreműködésével kísérletet tett a gépjármű visszaszerzésére. Ennek során 2011. január 17-én a megbeszélés során a gépjármű indítókulcsát átadta, aki azt továbbadta. Az indítókulcs nem került vissza, a gépjármű sem került

meg. Emiatt feljelentést tett, az eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság 6.Sze.1587/2013/2. sorszámú határozatával a sikkasztással elkövetett tulajdon elleni szabálysértés miatt Putirka Sándorral szemben indított eljárást megszüntette. Ennek indoka az volt, hogy felelősségre vonásának nem volt helye, mivel a gépjármű kulcsának átadása óta a kétéves elévülési idő eltelt.

- [10] 2011. január 17-én a felperes a lopáskárt az alperesnél bejelentette, 2011. január 31. napjáig további iratokat csatolt bejelentéséhez. Az alperes a biztosítási összeg megfizetésére vonatkozó igényt elutasította azzal az indokkal, hogy a gépjármű két indítókulcsa közül csak az egyik átadására került sor, továbbá súlyosan gondatlan magatartást tanúsított, amikor a másik kulcsot idegen személynek átadta.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [11] A felperes keresetében 4.600.000 forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest azzal, hogy abból 913.431 forint megfizetését a gépjármű megvásárlásához kölcsönt nyújtó Zrt. részére kérte megfizetni. Hivatkozása szerint a megkötött casco szerződés szerinti káresemény bekövetkezett, ebből eredő térítési kötelezettségének alperes nem tett eleget.
- [12] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatta, hogy biztosítási esemény bekövetkezett volna, álláspontja szerint a nyomozást megszüntető határozat a bűncselekmény elkövetésének helyét, idejét, megtörténtét nem bizonyítja. Előadta, hogy a szerződés megkötésekor a felperes nem adott tájékoztatást arról, hogy a gyermeke, a gépjármű üzemben tartója, ezzel álláspontja szerint tévedésbe ejtette, erre a körülményre tekintettel érvénytelenségi kifogást támasztott. Hivatkozott arra, hogy a mentesülésére vezet az, hogy a felperes bejelentési kötelezettségének késedelmesen teljesítette, kulcsátadási kötelezettségének nem tett eleget megfelelően, továbbá az, hogy súlyosan gondatlan módon ismeretlen személynek átadta a gépjármű egyik kulcsát. Álláspontja szerint kármegosztásra ad alapot az, hogy a gépjármű forgalmi engedélyét a gépjárműben tárolták.

Az első- és másodfokú ítélet

- [13] Az elsőfokú bíróság ítéletével a kereset elutasításáról rendelkezett. Megállapította, hogy a biztosítási esemény a felperes által megjelölt helyen és időben bekövetkezett. Tényként rögzítette, hogy a gépjárművet nem a felperes, hanem gyermeke, használta, ugyanakkor erről a körülményről a biztosítási szerződés megkötésekor, illetve azt követően sem adott a felperes tájékoztatást az alperes részére. A gépjármű eltulajdonítására használata során került sor, így ez a körülmény a biztosítási

esemény bekövetkezésében közrehatott, ezért az alperes mentesülése állapítható meg. Rögzítette, hogy a káresemény bejelentése késedelmesen történt meg a felperes részéről, azonban ez nem bír jelentőséggel, figyelemmel arra, hogy az ügyben fontosnak minősülő körülmények kiderítése nem e miatt hiúsult meg. Rögzítette, hogy a felperes részéről a gépjármű kettő kulcsa közül csak az egyiknek az átadása történt meg az alperes részére, a másik kulcs átadása a felperes gyermekének felróhatóan nem történt meg, így a felperes nem szerződésszerűen járt el, ezért az alperes szolgáltatási kötelezettsége ezen ok miatt szintén nem állt be.

- [14] Az eltulajdonított forgalmi engedélyhez kapcsolódóan a felperes közrehatását megállapította rá nézve terhesebben, 70-30 százalék arányban. Az eljárás során beszerzett igazságügyi gépjárműszakértő szakvéleménye alapján a gépjármű eltulajdonításkori forgalmi értékét 3.613.800 forintban határozta meg.
- [15] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 3.613.800 forintot, annak 2011. augusztus 15. napjától a kifizetésig járó kamatát és 889.000 forint perköltséget, míg ezt meghaladóan a kereset elutasításáról rendelkezett. Az ítélet indokolásában kifejtette azt, hogy változásbejelentési kötelezettségének a felperes ugyan nem tett eleget, nem jelezte azt a szerződés megkötése során, hogy gyermeke használja a gépjárművet, azonban a felperes részéről kitöltött adatlapon nem volt erre irányuló kérdés, ami arra utal, hogy a használó személyét az alperes sem tartotta lényeges körülménynek, így erre tekintettel a biztosítási szerződés érvénytelenségét megállapítani nem lehet. A bejelentési kötelezettség késedelmes teljesítésével kapcsolatban rámutatott arra, hogy ez lényegesnek nem minősíthető, ahogyan azt az elsőfokú bíróság is megállapította. A kulcsátadási kötelezettség hiányos teljesítésével kapcsolatban rögzítette azt, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján a gépjármű eltulajdonításakor a gépjármű kulcsai a felperes és gyermeke birtokában voltak, ennek megfelelően a lopás elkövetésénél eszközül azokat nem használták, így nem vezet az alperes mentesülésére az, hogy utóbb az egyik kulcs a felperes birtokából kikerült. A forgalmi engedély helyzetével kapcsolatban hasonló álláspontot foglalt el, így arra a következtetésre jutott, hogy az alperes mentesülésére vezető körülmény nem állapítható meg.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [16] Az alperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyben azt jelölte meg, hogy jogszabálysértő a jogerős ítélet, mivel okszerűtlen mérlegeléssel jutott arra a következtetésre, hogy a gépjárművet ténylegesen használó személy kiléte nem bír jelentőséggel. Utalt arra, hogy a felperes perben tett

nyilatkozatiból és perben tanúvallomásából egyértelműen megállapítható, hogy a gépjármű tényleges használója ő volt, tulajdonosként tekintett saját magára. Kifejtette, hogy a biztosítási ajánlaton mind a tulajdonos, mind az üzembentartó adataival kapcsolatban szerepelt kérdés, ennek megfelelően ennek a körülménynek az alperes jelentőséget tulajdonított. A kulcsátadási kötelezettség elmulasztásával kapcsolatban rámutatott, hogy az adott esetben kideríthetetlenné vált az a lényeges körülmény, hogy milyen állapotú volt az ismeretlen személynek átadott kulcs, arról készült-e korábban másolat. Mivel ezen körülmények nem tisztázhatóak, ezért szolgáltatási kötelezettsége nem áll be. Utalt arra továbbá, hogy a forgalmi engedély nem megfelelő tárolása miatt szolgáltatási kötelezettségének fennállása esetében is megállapítható a felperes közrehatása legalább 70 százalék mértékben.

- [17] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [18] A felülvizsgálati kérelem alapos.
- [19] A Kúria a jogerős határozatot a Pp. 275. §-ának (2) bekezdésében meghatározott keretek között vizsgálta felül.
- [20] A perben eljáró bíróságok eltérően ítélték meg azt a körülményt, hogy a gépjárművet nem a felperes, hanem az ő gyermeke használta. Ez adott esetben az alperes mentesülésére vezető körülményként is kaphat értékelést, jelen ügyben azonban annak volt ügydöntő jelentősége, hogy a perben rendelkezésre álló adatokból az aggálytalanul megállapítható, hogy az eltulajdonított gépjárműhöz két kulcs tartozott, melyből a felperes csak egyet bocsátott az alperes rendelkezésére. A másik kulcs átadására nem került sor, emiatt kideríthetetlenné vált az a szerződéses kötelezettségek teljesítése szempontjából lényeges körülmény, hogy korábban készült-e másolat a rendelkezésre nem álló kulcsról. Ez a helyzet a felperesnek felróható okból állt elő, és az irányadó szerződési feltételeknek megfelelően az alperes mentesülését eredményezi. A felperes előadta, hogy kárenyhítés irányába tett lépések miatt nem áll rendelkezésre a második kulcs, ehhez kapcsolódóan csupán annak a megjegyzése mutatkozik szükségesnek, hogy a felperesnek minden további nélkül lehetősége lett volna arra, hogy mind a két kulcsot az alperes rendelkezésére bocsássa és ezt követően az alperessel együttműködve tegyen lépéseket a gépjármű visszaszerzése érdekében.
- [21] Azzal kapcsolatban, hogy a felperes részéről késedelmes bejelentésre került sor, arra szükséges pusztán rámutatni, hogy

ugyan tényszerűen a szerződésben rögzítettektől eltérően, késedelmesen történt meg a bejelentés a felperes részéről, azonban ez a körülmény nem eredményezte a biztosítási esemény körülményeinek feltárását, ahogyan ezt az eljáró bíróságok helyesen megállapították, ezért ez önmagában az alperes mentesülésére nem vezethet.

- [22] A forgalmi engedély eltulajdonításával kapcsolatban szintén az a megállapítás tehető, hogy a kialakult bírói gyakorlat szerint a forgalmi engedély hiánya az alperes térítési felelősségét nem zárja ki, esetleg kármegosztásra vezethet. Az adott helyzetben figyelembe véve azt, hogy az alperes teljesítését más ok kizárja, ezért ennek a körülménynek a részletes vizsgálata nem szükséges.
- [23] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a Pp. 275. §-ának (4) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint határozott.

Záró rész

- [24] A felperes a felülvizsgálati eljárást és a fellebbezési eljárást tekintve is pervesztes lett, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint köteles megtéríteni az alperes ezekhez kapcsolódóan felmerült költségeit. Ennek során a Kúria az az alperes által lerótt felülvizsgálati illeték összegét és az alperest képviselő jogtanácsos munkadíját vette számításba, melynek összegét a Pp. 67. §-ának (2) bekezdése folytán alkalmazandó 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (5) bekezdése alapján határozta meg.

Budapest, 2016. november 16.

Dr. Molnár Ambrus s.k. a tanács elnöke Dr. Ambrus Zoltán s.k.
előadó bíró Dr. Madarász Anna s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő